

Forum Jämlik stad 25 januari: Tema Barn och ungas inflytande

Onsdagen den 25 januari var det dags för det tredje seminariet i serien Forum Jämlik stad. Temat för dagen var Barn och ungas inflytande och inbjudna talare var Emma Corkhill, projektledare på Kulturförvaltningen, och en delegation från Porsgrunns kommuns bestående av två ledamöter från ungdomsfullmäktige, ordförande för kommunfullmäktige och dess specialrådgivare.

Forumet inleddes av Anna Grunander som är processledare för ett av de fem fokusområden som har identifierats som särskilt viktiga för att stärka den sociala hållbarheten och minska skillnaderna i livsvillkor och hälsa i staden. Fokusområde ”Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolåldern” riktar sig till barn i åldern 6-18 år. Anna presenterade vilka områden och insatser som ska prioriteras, med inriktning på hem, skola/fritidshem och fritid. Hon poängterade att delaktighet och inflytande från barn och unga ska genomsyra hela arbetet, och ramade på så vis också in dagens tema.

Föreläsning av Emma Corkhill

Därefter var det dags för forumets första inbjudna talare, Emma Corkhill, som är projektledare för ”Demokratisering med ungt inflytande” som är ett samverkansprojekt mellan Stadsledningskontoret och kulturförvaltningen. Emma höll en mycket tankeväckande föreläsning som bland annat belyste vuxennormen och att hur vuxna ser på barn och unga får stor inverkan på arbetet med inflytande. Inflytande och delaktighet för barn och unga lyfts fram som en rättighet i flera tunga politiska dokument på olika nivåer och Emma ställde den retoriska frågan ”hur ser det egentligen ut i praktiken?”.

Det finns en tydlig vuxennorm vilket Barbro Johansson, docent i etnologi, vid Göteborgs universitet beskriver så här:

”Vuxenheten är så grundläggande för att räknas som en fullvärdig människa att vi ser det som något naturligt att barn betraktas som ännu inte riktigt fullvärdiga människor”

I vilken mån vi anser att barn och ungdomar har kapacitet och kompetens att ta beslut om vad som är bäst för dem får avgörande betydelse på vilka områden och i vilken grad de får inflytande. Är det till exempel över matsedeln i bamba eller även i mer strukturella skolfrågor som på ett mer genomgripande sätt påverkar vardagen? Emma beskrev också att det finns en bild av barn och unga som ointresserade av politik, som ibland lyfts fram som ett argument för att begränsa inflytande, vilket dock inte stämmer överens med Demokratiutredningen och dess undersökningar. Demokratiutredningen föreslår dessutom att rösträtten ska sänkas till 16 år i kommuner.

Ungdomars politiska resurser har en relation till grundläggande välfärdsresurser och förutsättningarna för unga att mobilisera sig kring frågor som berör dem ser olika ut. Var fjärde ung uppger att de knappt eller inte alls känner sig delaktiga i samhället. Unga som är socioekonomiskt utsatta och unga med funktionsvariation upplever detta i ännu större utsträckning och unga män känner sig generellt mindre delaktiga än unga kvinnor. Förutom att utveckla arbets- och förhållningssätt hos de som möter unga behöver också ungas egen organisering stödjas och synliggöras. Emma avslutade sin föreläsning med att poängtera att det finns många fantastiska exempel på innovativt arbete i stadsdelarna vilket dock inte rymdes att beskriva inom ramen för just den här föreläsningen.

Föreläsning av den norska delegationen från Porsgrunn i Norge

Därefter var det dags för den norska delegationen från Porsgrunns kommun som höll en inspirerande och informationsrik föreläsning under rubriken ”Ungdomar önskar ta ett samhällsansvar – ge dem möjligheten!”. De berättade om ett långt och fruktbart förändringsarbete som de drivit gällande ungas inflytande i kommunen. Delegationen bestod av Kamilla Mathea Mogstad och Torjus Kolbjørnsen, ordförande och vice ordförande i Porsgrunns ungdomsfullmäktige, Robin Kåss, ordförande för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Porsgrunn, som en gång själv satt i ungdomsfullmäktige, och Kjell Lillestøl, ”spesialrådgiver” åt Robin Kåss och ansvarig för arbetet med ungas inflytande i Porsgrunn sedan 1992.

Porsgrunn kommun ligger i Telemark i Norge och har runt 36 000 invånare. Robin och Kjell berättade att i slutet av 80-talet led kommunen av dålig ekonomi, hög arbetslöshet och att ungdomar ville flytta från kommunen. Genom det systematiska och engagerade arbetet kommunen drivit över tid för att öka ungas inflytande har de vänt den negativa identiteten och tagit många steg mot sin vision att vara den bästa kommunen i Norge för barn och ungdomar.

Kamilla och Torjun berättade om ungdomsfullmäktige och hur de arbetar med att organisera sig och få inflytande i olika sakfrågor, från frukt i skolan, till kulturfrågor och sänkt rösträtt. Detta sker genom regelbundna möten med administrationen och kommunstyrelsen, men även genom lobbyverksamhet och direkta aktioner. Det sistnämnda fick vi dessutom se på film vilket medförde såväl skratt som applåder. Hela delegationen lyfte fram att en av de viktigaste framgångsfaktorerna för att få bredd och djup i engagemanget är att se skolan som en arena för reellt inflytande. Därför är elevråden organiserade så att de är anslutna till ungdomsfullmäktiges arbete genom att de bereder frågor och genom att två medlemmar väljs från varje ”ungdomsskola” till ungdomsfullmäktige. Att elevråd får rätta förutsättningar genom utbildning och stöd från lärare är avgörande för ett framgångsrikt arbetssätt.

Delegationen lyfte fram flera frågor där ungdomsfullmäktige fått igenom sina förslag. En särskild politisk fråga som Porsgrunns ungdomsfullmäktige kämpade för i många år var att få sänkt rösträtt till 16 år i kommunalvalen. Detta kom att uppmärksammas och få genomslagskraft även på nationell nivå och 2007 beslutades att Porsgrunn skulle bli en av tio pilotkommuner med sänkt rösträtt, vilket hela delegationen var mycket stolta över. De presenterade många starka argument för sänkt rösträtt, såsom att det genererar högre valdeltagande för 16 åringar och att en stor del av kommunens tjänster riktar sig till ungdomar. De avslutade föreläsningen med att poängtera, i samma anda som Emma, att värderingar och förhållningssättet till barn och unga har avgörande betydelse i arbetet med barn och ungas delaktighet och inflytande.

Ett citat av Janusz Korczak som var en föregångare i arbetet för barnens rättigheter, som Emma presenterade, får därmed runda av den här sammanfattningen:

”Hundra barn – hundra varelser som är människor – inte någon gång i framtiden, inte i morgon, utan nu... just nu... i dag. Det är inte

någon värld i miniatyr utan en värld med, inte betydelselösa utan väsentliga, inte oskylda utan mänskliga, värderingar, dygder, brister, förhoppningar och önskningar.

Antecknat av Samira Abutaleb Rosenlundh, S2020, Social resursförvaltning